

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/dowodcy-formacji-granicznych/wladyslaw-rozen/9429,Wladyslaw-Rozen.html>
01.05.2025, 19:35

gen. bryg. **Władysław Rozen** (JAKSA-ROŻEN, JAXA-ROŻEN), ps. "BARNABA", s. Witolda i Marii z Matuszewskich, ur. 29 III 1875 r. w Krzyżopolu. W latach 1884-1887 uczęszczał do gimnazjum w Ananiewie. Wstąpił następnie do korpusu kadetów w Niżnym Nowogrodzie, a potem do Aleksandrowskiej Szkoły Wojennej w Moskwie (1893 r.). Po jej ukończeniu służył w 4 Moździerzowym Pułku Artylerii Polowej (1895-1899). W 1899 r. uzyskał roczny urlop podczas którego wstąpił, jako wolny słuchacz, na Politechnikę Warszawską. Rok później został przeniesiony do rezerwy, co pozwoliło mu kontynuować naukę na Politechnice Lwowskiej. W 1901 r. wstąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej. Od 1904 r. pracował w tajnej drukarni w Warszawie i kolportował bibułę partyjną. W dniu 19 VIII 1904 r. został powołany do armii do 3 Pułku Artylerii Obłężniczej w Kijowie. Nie chcąc uczestniczyć w wojnie z Japonią zdezerterował do Krakowa, gdzie pręźnie działał w Organizacji Bojowej PPS. W 1907 r. wyjechał do Lublany i wstąpił do Akademii Rolniczej, którą trzy lata później ukończył. Po powrocie do kraju rozwinął działalność polityczną (Związek Walki Czynnej, Związek Strzelecki). Dnia 7 VIII 1914 r. stanął na czele Związku Strzeleckiego we Lwowie. Po zajęciu miasta przez wojska rosyjskie (wrzesień 1914 r.) udał się do Krakowa, gdzie przyłączył się do Legionów Polskich. Został mianowany dowódcą organizującej się 4 baterii II dywizjonu artylerii. Od X 1914 r. udał się na front, gdzie dołączył do I Brygady Legionów Polskich. Uczestniczył w walkach brygady na Podhalu pod Krzywopłotami (17-18 XI), Marcinkowicami (6 XII) i Pisarzową (7 XII). Od XII 1914 r. do V 1915 r. wraz z baterią przeszedł na odpoczynek do Zaskafu, a następnie do Osieki. W dniach 18-19 V 1915 r. brał udział w bitwie pod Konarami, a 4-8 VIII pod Kamionką koło Ożarowa. Od IX 1915 r. przejął dowództwo II dywizjonu artylerii, w którego skład weszły 4 i 5 baterie. W IV 1916 r. zachorował i przebywał w szpitalu w Lublinie, a potem w Karlsbadzie. Po powrocie dowodził kadrą artylerii w Kozienicach (VI-XII 1916 r.), a następnie I dywizjonem artylerii (I-VI 1917 r.). Podczas kryzysu przysięgowego odmówił złożenia przysięgi na wierność państwu centralnym, czego konsekwencją było zwolnienie z Legionów Polskich. Po opuszczeniu wojska udał się do Lwowa, gdzie został zatrudniony w Galicyjskim Towarzystwie Gospodarczym. We IX 1918 r. uczestniczył w walkach obronnych Lwowa, jako dowódca odcinka oraz komendant szkoły Konarskiego i kadry piechoty. Z początkiem XII 1918 r. został mianowany dowódcą artylerii okręgu przemyskiego. Na froncie zajął się organizowaniem 3 i 11 pułku artylerii polowej oraz 2 pułku artylerii lekkiej. Następnie otrzymał nominację na dowódcę 4 pułku artylerii polowej z przydziałem do 4 Dywizji Piechoty. Po reorganizacji 3 i 11 pułku artylerii polowej mianowano go dowódcą 3 pułku artylerii polowej. W VII 1919 r. został zastępcą dowódcy 10 Brygady Artylerii Polowej. Pod koniec roku objął stanowisko zastępcy dowódcy Żandarmerii Wojskowej, a po reorganizacji (22 VIII 1921) szefa Wydziału Żandarmerii przy Departamencie I (Piechoty) Ministerstwa Spraw Wojskowych. W dniu 1 VII 1922 r. mianowany komendantem głównym Baonów

Celnych, a 1 IX 1922 r. (po przemianowaniu formacji) - Komendantem Głównym Straży Granicznej. Został odwołany z tego stanowiska w VI 1923 r. i ponownie wyznaczony na stanowisko szefa Wydziału 2 Żandarmerii Departamentu Piechoty M.S.Wojsk. Od 14 IX 1926 r. do 19 III 1929 r. pełnił funkcję komendanta garnizonu i placu Miasta Stołecznego Warszawy. Następnie objął stanowisko komendanta Związku Strzeleckiego (od 26 III 1929 r.). Od 1 VI 1930 r. znalazł się w dyspozycji Ministerstwa Spraw Wojskowych. Zmarł w dniu 24 VI 1931 r. w Warszawie, gdzie został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Alei Zasłużonych. Żonaty z Wiktorią Kossobudzką (1905), działaczką partyjną, miał troje dzieci: córkę i dwóch synów.

Awanse:

podporucznik (1895)

porucznik (1899)

kapitan (1915)

major (1918)

podpułkownik (1919)

pułkownik (1920)

gen. bryg. (1927)

Odznaczenia:

Order Virtuti Militari 5 kl.

Order Polonia Restituta 3 kl.

Krzyż Niepodległości z Mieczami

Krzyż Walecznych 2 - krotnie

Złoty Krzyż Zasługi

Order Krzyża z Orłem II klasy

Źródło:

Enc. Wojsk. VII; Kryśka-Karski, Żurakowski, Generałowie; Powązki: PSB (A. Kunert); „Polska Zbrojna” z 26 VI 1931; CAW, Akta personalne, R-6010.

T. Kryśka-Karski, S. Żurakowski, Generałowie Polski Niepodległej, Warszawa 1991.

P. Stawecki, Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918-1939, Warszawa 1994.

www.wikipedia.pl